Obitelj Kreal

TEOZOFSKI RADNIK

Br. 5 Z a g r e b Godina 1946

S A D R Ž A J :

. . . .

Draga braćo i sestre ,

prilikom proslave rodjendana naše drage sestre Shrimati Rukmini Devi, dne 28. februara 1946 godine, uputili smo pozdravno pismo sestri Shrimati Rukmini Devi, na kome su se potpisali svi članovi, koji su prisustvovali veličanstvenoj proslavi njenog rodjendana.

Sestra Shrimati Rukmini Devi odgovorila je ovih dana na naše pismo kako slijedi:

" Vaše pismo, kojega su potpisali tako mnogi dobri i predani prijatelji, učinilo me neobično sretnom.

Molim Vas, izručite svim prijateljima moju najdublju zahvalnost i želju za dobrim napretkom.

Mi idemo napred sa našim radom i našim idealima, kojima je naš treći Pretsjednik zajedno sa mnom posvetio svoj život. Ako ćemo naš rad proslijediti neprekinuto dalje sa tako lojalnim suradnicima kao što ste Vi u Zagrebu, mi ćemo imati u budućnosti velikih uspjeha.

Uvijek Vaša

Rukmini Devi.

Draga braćo i sestre,

završava se prvo razdoblje 1946,pa moram konstatirati da lijepi broj naših članova izvršava redovito,točno i savjestno svoju dužnost u pogledu plaćanja članarine na što im se najljepše zahvaljujem.

Naročito hvala onoj braći i sestrama,koji su uz članarinu redovito priložili iznose za stavke- "Štampa","Nabavka društvenog namještaja", "Dom" i " Razno ".Moram priznati,da je takovih članova manje od onog prvog broja,ali ih ima lijepa grupa.Stoga molim i ostale članove,da ne smatraju,da su time,što su platili članarinu,izvršili svoju dužnost,već ako im je ikako moguće da doprinesu nešto i za one stavke,koje im najviše leže na srcu,kako bismo mogli ostvariti ideal,koji smo si postavili.

Pa iako ima lijepi broj članova,koji izvršava svoju dužnost- kako sam u početku napomenuo - ipak ima izvjestan broj onih članova,koji to djelomično samo izvršuju,a ima i takovih,koji su članovi,a da od početka ove godine nisu još do danas uplatili nijedan dinar za podmirenje svoje članarine.Ima manji broj one naše braće i sestara,koji to ne mogu izvršiti iz razloga,što su ili bolesni ili bez mjesta ili pak u kakovoj teškoj i bezizlaznoj situaciji.No oni su to svojim dopisom ili usmenim saopćenjem izvjestili Odbor,koji je to uvažio;te ih oslobodio plaćanja članarine do časa,kada se njihove prilike srede.Upravni Odbor Društva će tako i nadalje činiti u koliko to tko bude iz opravdanih razloga zatražio.

Nikako nije razumljiv stav onih naših članova,koji nisu platili članarinu od početka ove godine a namješteni su i nemaju nikakovih izvanrednih poteškoća,kao što sam gore napomenuo.Takovi naši članovi trebaju da imaju u vidu,da društvena organizacija ne može pravilno funkcionirati,ako svaki pojedinac ne doprinese maksimum onog,što može doprinijeti.Mi smo tokom ove godine kao i u posljednjem tromjesečju 1945 imali ogromno izdatke oko restauracije Društvenih prostorija,nabavke namještaja kao i nabavke kancelarijskog materijala,to da nije bilo onih najodanijih i najpožrtvovnijih članova,ne bismo mogli izvršiti obnovu našeg Društva.Približuje se jesen i zima,što iziskuje veću količinu ogrjeva za naše prostorije,pošto će se sastanci i rad razvijati svakoga dana,to će trebati dnevno ložiti peć tako da bude svakom našem bratu i sestri ugodno,kad dođe u naše prostorije bilo na predavanje,bilo na razgovor,bilo na čitanje knjiga u čitaonici,koja se osniva i ovih dana uređuje.Ukazala se isto tako potreba za nabavku stolica,pošto se je broj slušača povećao.Zato smo nabavili daljnjih 12 stolica.Nadalje se pokazuje potreba uređenja knjižnice, čitaonice i nabavku materijala za police,gdje će biti smještene knjige. Za pomenute potrebe samo jednog mjeseca izdano je oko 20.000.-- dinara. Članovi treba da to imaju u vidu,jer samo u tolikoj mjeri će moći Odbor da vrši pravilno svoju zadaću,u koliko bude izdašno potpomognut od svijju članova. Nije baš ugodna zadaća nekog opominjati na izvršenje dužnosti.

Nadam se da me ne ćete krivo shvatiti,već sam uvjerenja da ćete svi kao jedan prionuti da se započeto djelo uzvišenog Ideala Društva nastavi u ljubavi i predanosti.

Uz bratski pozdrav blagajničar

Kazimir Takač.

Draga braćo i sestre,

Od našeg predzadnjeg Teozofskog Radnika, kojeg smo izdali još za života naše mile i predrage sestre Jelisave Vavre, mnogo različitih dogodjaja zamjetljivo je utjecalo na svakog pojedinca, na čitavo društvo i na daljnji tok našega rada. Sve je to, braćo moja, zato, da se iskuša naša nepokolebljivost; da se iskuša nepokolebljivost našeg SKUPA kao JEZGRE BRATSTVA, da se time još više uzvisi TEOZOFIJA.

Jedan od najuzvišenijih dogodjaja bio je odlazak naše mile sestre Lize, što je utjecao kao melem osobito na one naše članove, koji su naše Društvo počeli da zanemaruju. Njen odlazak probudio ih je iz sna i onisu opet osvježeni i pomladjeni prionuli uz rad Društva. Ovo je uzvišeni akt Božanske Ljubavi, koja se očituje kao vrhunac ljepote i Jedinstva života. Osobito snažno su utjecali u tim časovima i pohodi, koji su se redali iz različitih mjesta naše zemlje kao i iz središnjice u različita mjesta. Tako je bio održan sastanak u Celju početkom mjeseca srpnja u domu sestre Jelisave Vavra, koji je svojom snagom, ljepotom i harmonijom nadilazio sva očekivanja; zatim pohod naše sestre Maše Kovačić iz Sušaka; sestre Mile Grubačević iz Beograda; braće iz Ljubljane, Celja i Maribora. Konačno valja još spomenuti, da se počeo pokretati rad kod naše drage sestrice Berte Cerne v Gorju pri Bledu, koju su posjetili sestra Milica Gradišnik, brat Kazimir Takač, sestra Erika Piltaver i brat Alojz Piltaver. Drugom zgodom opet su pohodila braća iz Ljubljane, Celja i Zagreba naš budući centar u Brežicama. Brat Mihajlo Vintoniv pohodio je naš dragi Beograd, te je tako povezao našu prijestolnicu sa Zagrebom, Ljubljanom i svim ostalim mjestima, gdje žive naša braća. Brat Zdenko Hinković pohodio je nekoliko puta Čakovec i Celje, dok je brat Milan Reiching i brat Aleksander Sulteis pohodili Zagreb.

Sve to, draga naša braćo i sestre, daje nam naslutiti vanredno snažnu djelatnost i jednodušnost sviju kao istaknuto gorljivih pregalaca za širenje Teozofije i stvaranje JEZGRE BRATSTVA. Zato neka bude tim putem izražena svima Vama najsrdačnija hvala za Vašu veliku predanost i ljubav, koju gajete prema Društvu i njegovom uzvišenom IDEALU i uvjeren sam, da ćete u buduće još više prionuti uz rad Društva dok Vam konačno služenje bližnjemu ne postane najsladje uživanje, te tako postavite IDEAL LJUDSKOG NAPRETKA ispred svih zahtjeva Vaše osobnosti. Vaša velika predanost idealu je znak RAZUMIJEVANJA, koja je jamstvo, da će se naša GODIŠNJA SKUPŠTINA obaviti uspješno na potpuno zadovoljstvo sviju. Kako se iznimni DUH vječne istine očitovao prigodom Skupštine u Adyaru, naša će ovogodišnja Skupština uložiti sav trud, da prožimlje svoju zemlju i sav svijet ljubavlju i mirom.

Vaš

Piltaver Alojz

P O Z I V

svim članovima Teozofskoga Društva na

I /XVIII/ GLAVNU GODIŠNJU SKUPŠTINU,

koja će se održati na dan 29. rujna 1940. godine u prostorijama Teozofskoga Društva u Mesničkoj ulici br. 7/I II.

Program će Vam se poslati naknadno.

O d b o r

Upozorujemo svu braću i sestre, koji namjeravaju sudjelovati na Godišnjoj Skupštini, da nam jave u pravo vrijeme svoj dolazak kao i broj dana, koliko žele proboraviti u Zagrebu.

Prema zamisli Upravnoga Odbora napose bismo zamolili sve one članove, koji bi se sami mogli pobrinuti za stan i hranu, da nas o tome obavijeste, kako bismo im mogli osigurati stan i hranu za označene dane.

PREDSJEDNIKOVA DOBRODOŠLICA NOVIM ČLANOVIMA

Braćo,

Oslovljujem vas kao braću, a ne kao prijatelje, jer čitava osnova rada našega Društva počiva na pokušaju, da se ostvari i uvede u primjenu značenje velikog Zakona Bratstva.

Onda, kada ste potpisivali vaše molbe za pristup, čitali ste, što su Tri Cilja Društva; ali prvi i glavni cilj je Sveopće Bratstvo, bez raznih razlika, koja su ondje napomenuta. Ako ste kršćanin, sjećat ćete se, da je Isus Krist naučao, da postoje dvije dužnosti, koje čovjek treba da vrši, prvo, ljubiti Boga, i drugo, ljubiti bližnjega svoga kao samoga sebe. Ako ste pak hindujske ili jainske ili sikhske ili budističke ili muslimanske ili zoroastarske ili židovske vjere, sjetit ćete se naučanja, koje je ondje ucijepljeno u dubokoj ljubavi prema čitavom čovječanstvu. Točno na isti način, naš život, da bi bio koristan i duhovan, mora biti nalik na medaljon s dva lica: jedno je težnja k Bogu, a drugo je rad na Bratstvu na sve moguće načine, da bi se ublažila sudbina čovječanstva. Budete li razmišljali o ovoj drugoj strani našeg života, vidjet ćete, da nam je svima moguće naći stotine načina, kako da se Teozofija učini praktičnom.

Želio bih, da vam bude jasno, da se time, što ste pristupili Društvu, niste vezali ni na koju ideju, koja je u javnosti općenito poznata kao "Teozofija", kao na primjer reinkarnacija, karma, postojanje Adepata Učitelja i tako dalje. Sve Vam se te velike ideje /koje su za neke od nas i te kako velika stvarnost/ predočuju na preispitivanje i procjenu u svijetlu vaših iskustava i nada. U Teozofiji nema nikakve ortodoksije, i okolnost da ste član jedne lože, ne obvezuje vas da vjerujete u bilo što od onoga, o čemu se govori ili što se proučava. Jedina moralna obaveza, koju ste prihvatili, jest, da ćete pristupiti studiju i raspravljanju i da ćete biti uljudan i onda, kada se nikako ne možete složiti s ostalima. No ja bih želio da vama istaknem razliku izmedju pristupa Teozofskom Društvu i pristupa ostalim filozofskom i filantropskom društvima. Mi sačinjavamo skup braće, koja ozbiljno traži Istinu, ne radi našeg ličnog spasenja, već da bismo mogli rastjerati tamu i neznanje oko nas. Gdjegod se koji skup sastaje, pa bilo i samo dvojica ili trojica, s takvom plemenitom svrhom, to on nije osamljen u radu. Sjetite se onoga, što je rekao Isus Krist: "Gdje se dvojica ili trojica skupe u moje ime, tamo sam ja medju njima." To je tako sa svakim skupom, bilo koje vjere, pa bilo i nikakve, koji se sastaju kao braća, to jest, u dužnosti da zavjereni nesebičnom aspiracijom "pokušaju da se malo olakša teška karma svijeta". Nadam se, da ćete posjećivati onoliko sastanaka lože, koliko vam je samo moguće; ako pak ne možete prisustvovati, vi mislite na one, koji se sastaju, i pošaljite im svoj blagoslov, da bi zajednički rad, kako vaš, tako i njihov, došao do skorijeg ispunjenja.

Teozofsko su Društvo osnovali izvjesni Adepti Učitelji, o kojima ćete čitati, ali se ne traži od Vas, da u njih vjerujete. Njihova je namjera bila, da ostvare veliku promjenu u ljudskim odnosima na taj način, da opet jednom istaknu ideal Bratstva. Naravski, sve su vjere naučale tu istinu ; ali bezbrojni ratovi u čovječanstvu, i borba izmedju industrijskih i drugih skupina kod svakog naroda jesu dokaz, da su vjere samo djelomično uspjele. Tako je s Teozofskim Društvom ponovo započeo veliki pokušaj sa strane Onih, koji su Starija Braća čovječanstva, da se uzdigne ideja Bratstva na površinu čovječje svijesti. Radi se samo o tome, da se naučite gledati kao B r a ć u sve okolo sebe, pa ćete onda otkriti, da ne samo što Vam se na zagonetan način proširuje Vaš unutarnji život, već da Vas snalazi i snažni osjećaj ljubavi prema bližnjemu i mir.

Naš se život sastoji od toga, kako reagiramo na druge u svakoj minuti kroz cijeli dan. Neke od ovih reakcija su pune ljepote i sreće, kao na primjer one, koje su upravljene na one, koje ljubimo i obožavamo; ali druge prouzrokuju isto toliko brige i nevolje. Kad god ustreba da reagirate na nekog, koji Vam je zadao brige ili je Vaš neprijatelj, tada, još prije, nego što ćete reagirati, recite sam sebi: "On mi je Brat." Tada ćete vidjeti, da će Vaše reagiranje imati u sebi više pravednosti i dobrostivosti. Na sličan način nastojte, da Vam oni ljudi i žene, koji Vas okružuju, ne budu samo brojke, kao što su sada. sjedite li u autobusu ili vlaku mislite na onoga, koji je kraj Vas, da Vam je B r a t. Malo po malo kako tu misao pojačavate, Vi ćete sami otkrivati mnoge istine Teozofije, koje će Vas inspirirati za bolji život i vladanje.

Teozof je takav, kako on radi. Jedino moguće djelovanje je ono, koje je rasvjetljeno duhom bratskog osjećanja. Želite li da nastojite biti bratom prema svemu, što živi – i prema ljudima kao i prema onima koji su niži od ljudi – bit ćete podobni, da za sebe saznate, da ste " PUT, ISTINA I ŽIVOT " kao i radost.

C. JINARAJADASA.

PRETSJEDNIKOVO ČETVRTGODIŠNJE PISMO.

Ovo je moje drugo četvrtgodišnje pismo. Od zadnjeg pisma zbila se upravo revolucionarna promjena u gospodarskim prilikama GLAVNOGA STANA. Adyar dotle nije pripadao općini Madras, već kotaru /okružju/ Cingleput. Od 1. travnja ove godine Glavni Stan bio pripojen gradskoj općini.

Od 1882 god. dalje, kad je Društvo dobilo/kupilo/ ovo imanje, pa i nakon njegove registracije godine 1904 vladinim aktom, plaćalo se samo neznatan porez, budući da je Društvo unešeno kao vjerska zajednica. Sada pak smo postali dijelom gradske općine s rezultatom, da je svaka od 60 zgrada, koje pretiču osim svetišta, pa i ono zemljište, koje nije izgradjeno, oporezovano. Naše se imanje sastoji od 264 jutara /106 ha/. Računamo, da će općinski nameti iznositi do 10.000 Rupija / 3.050 dolara/godišnje Budući da imamo vlastiti vodovod iz naših vlastitih izvora, a električnu struju dobivamo po istoj cijeni kao i grad Madras, to ćemo stoga imati jedva koju korist od našeg pripojenja gradskoj općini.

Drugi veliki dogodjaj je povećanje svih plaća namještenika i ostalih radnika. Ova se stvar vukla neriješena dvije do tri godine, ali nakon što sam ja postao Pretsjednikom, imao sam više sastanaka sa izvršnim odborom i konačno su svi pristali na novu tarifu. Naše smo stručno osoblje podijelili u 5 činova: ravnateljski, podravnateljski, stariji, mladji i pripravnički. Odredjena je bila početna i najviša plaća za svaki čin sa godišnjom povišicom po godinama službe. Ova potreba reforma, dakako, znači četiri hiljade osamsto rupija /1.468.– Dolara/ povrh deficita od 17.800.– Rupija /5.832.– Dolara/, koji je generalno vijeće već unijelo u proračun prilikom svog zadnjeg sastanka u decembru. Dali smo godišnju nagradu svakom činovniku prema godinama njegove službe.

Zbrojivši razne deficite, koji odpadaju na općinske namete, povišenje plaća i dodatak na skupoću od 9.000 Rupija /2.721 Dolar/ godišnje, Društvo će biti teško opterećeno do iznosa od 41.350 Rupija /12,645 Dolara/ u ovoj godini. To znači, da ću biti prisiljen, da se obratim svim članovima po čitavom svijetu, da pomognu snositi teret Glavnog Stana, jer će se isti povečavati po prilici za ovu svotu godišnje, računajući naše sadašnje izdatke. Kvota godišnjeg prinosa, koji su Sekcije imale da šalju Glavnom Stanu, namjerice je bio odmjeren sa jedva 10%, da bi naciojonalna društva mogla zadržati što više za potrebe rada u svom području. Ono, što je prispjelo u Adyar, pokriva jedva 11.5% tekućih izdataka Glavnog Stana.

Moramo nastojati, da nadoknadimo preostatak najamninom, koju odmjerujemo svima onima, koji tu stanuju, te nadalje novcem, što ga stičemo od prinosa naših vrtova - od palma, mangoa, nekoliko sapota i naranača - i od izvjesnog poljoprivrednog zemljišta, koje se godišnje daje u zakup, a osim toga naročito od zaklada.

Tek sam četiri mjeseca Predsjednikom, a već je teret postao teži, nego što je bio bilo kojemu od ranijih Predsjednika.

C. Jinarajadasa

PROBLEMATIKA SVJETSKOG MIRA U SVJETLU TEOZOFIJE

M o t t o:

Svaka rasa, nacija i religija bitiše zasebno; svaka od njih je veliko, milijunska ili višemilijunska jedinica; nota medju notama, koje slično zvuče i stvaraju trenutnu disonancu, no takvu, koja ne isključuje harmoniju.
Dr, G.S. Arundale

U času kad se nakon šestgodišnjeg najstrašnijeg rata u povijesti čovječanstva opet sjeda za zeleni stol na Pariškom Kongresu sa namjerom, da se konačno usklade koliko djelomično toliko i potpuno oprečna stremljenja glavnih rukovodilaca sudbine svijeta, bit će zanimljivo, što više i korisno, pozabaviti se specifičnom teozofskom interpretacijom problematike Svjetskog Mira i pacifizma uopće. U vezi stim iznjet ću misli našeg najvećeg autoriteta, a možda i jednog od najvrsnijih teozofskih radnika uopće, naše već izvjesno vrijeme fizički odsutne sestre predsjednice prof. Jelisave Vavre, sa kojom sam za gotovo svakidanjih susreta i razgovora u izvjesnoj periodi minuloga rata često i rado komentirao vijesti o strašnom djelovanju zlokobnih jahača Apokalipse... Blago, skromno i čovjekoljubivo, no i onim njoj svojstvenim, na momente odriješitim i snažnim akcentom, ona je uporno pledirala za budući Svjetski Mir i emfatično se zanosila raspravom o načinima njegovog ostvarenja.

Osvrćući se na standardne i za nas - reći ću bez ustezanja - karizmatičke Lizine misli, koje su danas aktuelnije nego li prije nekoliko godina,

kad je teozofija u Zagrebu, zbog izvanrednih prilika,morala ostati lišena svoga organizovanog iživljavanja, -ja te misli i koncepcije predajem sestrama i braći obavljajući time i svoju teozofsku dužnost služenja. Nastojat ću da sintetički reproduciram glavni smisao iz fragmenata naknadno zabilježenih misli vječno duboke Lize, njezinih spontanih opžanja,koje mi je otkrila negdje u jesen 1942, dakle u doba,kad su zaraćeni partneri još onako zdušno produbljivali svoja ratnička nastrojenja,a izgledi za Mir bili možda manji nego li u samom početku rata.

Liza prije svega zabacuje tada vladajuću nacističko-fašističku biološku teoriju o ratu, po kojoj je on prirodni zakon nužde i logična posljedica neprestane dinamike svih živih bića s agregacijom recidivnih oružanih medjunarodnih sukoba, koji se periodički ponavljaju zato,što istrebljivanje iz političkih, ekonomskih, socijalnih i demografskih razloga, služi moralnom obnavljanju,pa čak i rasnim pročišćivanjima ljudskoga roda. Toj biološkoj teoriji, koja pogoduje zapravo svakom imperijalizmu i opravdava sva njegova agresivna nastrojenja, suprotstavlja se kontemplativno teozofsko gledište. Po načelima teozofije, ni jedan rat - pa ni onaj izmedju ljudi - nije nikakav prirodni zakon nužde, već bolna i tragična posljedica Nerazumijevanja, koje nastaje zato,što se pojedinci, narodi,rase ili religije, bilo u manifestacijama državnog života odn.njegovih emanacija,bilo u ma kojim drugim ispoljavanjima života,dovoljno ili uopće ne razumiju.Prema tome,rat je posljedica Nerazumijevanja, a mir je Razumijevanje, dakle harmonija,posljedica viših spoznaja, praktički rezultat meditacije i kontemplacije. To teozofsko gledište čak su u razdoblju izmedju Prvog i Drugog Svjetskog Rata otvoreno usvojile neke demokratske zemlje i priznale mu "paranormativnost" u obliku naredbe državne vlasti o"Velikoj Šutnji za Svjetski Mir" na dan 11.XI. u 11 sati. Na taj je način teozofsko naučanje o mentalnom svijetu i efektima meditacije počelo polako prodirati u strukturu pozitivnih legislativa,pa makar to bilo i u obliku propisa državnih vlasti,koji - za razliku od uobičajenih administrativno-politiških normi - nemaju svojih sankcija i zbog toga ni pravni,već samo moralni karakter.

Konstitutivni elemenat i nužni preduslov medjunarodnog Mira je dakle Razumijevanje. Ova konstatacija je polazna točka za teozofsku interpretaciju problematike Svjetskoga Mira i pacifizma uopće. Poznato je,da je o materiji Razumijevanja teozofija stvorila posebnu nauku,a teozofski radnici obilnu literaturu.

Hoćemo li se upustiti u noetičku raspravu o pojmu Razumijevanja, moramo se,prije svega zapitati što ono predpostavlja.Ograničujući se na čovjeka na današnjem stupnju evolucije, konstatirat ćemo, da je za Razumijevanje medju ljudima pretpostavka stara,gnostička paremija grčkog filozofa o "spoznaj samoga sebe". Jasno je naime,da čovjek ne može spoznati drugoga, ako prethodno nije spoznao ni sebe sama, a s druge strane je vrlo vjerovatno, da će svatko lako spoznati druge, bude li zaista samoga sebe spoznao. Razumijevanje je dakle viši stupanj neposredne spoznaje.Zbog toga,kogod osjeća, da mu život nije vrijedan,taj ne može ni spoznati samoga sebe, a tkogod misli,da nešto ne može, taj zaboravlja,da je na stupnju evolucije u kome se - veli Dr. Arundale -sve može, jer je - čovjek.

Ima pet razloga, koji opravdavaju opće Razumijevanje:1/.Sa kozmičkog gledišta svi ljudi bez razlike imaju iste nade ,brige,potrebe,tjeskobe i radosti; sa spomenutog gledišta svima ljudima ravna ista Sudbina sve ljude evolucionira ista Ljubav i konačno svi ljudi,usprkos različitosti rase, narodnosti i religija,dijele isti život.

2/ Svako stvorenje, bilo ono podčovjek, čovjek ili nadčovjek, razvija svoje biće do njegovog savršenstva; ono ga usavršava pomoću osobnih nagnuća i sposobnosti ili nekih osobitosti, i to bilo fizičnim, bilo psihičkim izražajem, bilo višim spoznajama. 3/ Različitost pa bilo kakova, / po boji, rasi, narodnosti, vjeri, socijalnom ili inom položaju/ normalno ne uslovljava inferiornost. 4/ Nerazumijevanje usporava svaku evoluciju, dok ju razumijevanje, bilo individualno ili kolektivno, ubrzava. 5/ Ljubav i Pravednost upravljaju svijetom.

Smatramo, da "pro domo nostra" uopće nije potrebno upuštati se u analiziranje ili na kakovo tumačenje spomenutih pet točaka. Takva bi rasprava dašto zahtjevala prostora, koji nam i onako ovdje ne stoji na raspolaganju. No ima jedan drugi kompleks pitanja, koja privlače našu osobitu pažnju: na koje se sve načine očituje individualno i kolektivno razumijevanja koji su mu efekti i kakve posljedice oni imaju gledaju na aksiom jedinstva svekolikog života u njegovoj različitosti ? Tu je Liza kristalno jasno, navodeći, da dio nauke o razumijevanju, koji se odnosi na probleme svjetskoga mira valja obuhvatiti u sljedećih šest elementarnih zasada: razumijevanje kao nosilac svjetla; kao duhovna spona između rasa, naroda i konfesija ; kao faktor ravnoteže i sanacije; kao stvaralački faktor i kao sredstvo uklanjanja nesreće.

A/ Razumijevanje kao nosilac svjetla. Razumijevanje stvara svjetlo, a nerazumijevanje tminu. S tim u vezi valja pokušati definirati rat sa Teozofskog gledišta: on je spoljašnji vidljivi znak u beskonačnoj liniji dvofazne evolucije svjetla i tmine.

Svjetlo, a s tim u vezi i dobri medjunarodni odnosi ovisi o trima osnovnim faktorima: 1/ o ispravnom govoru, 2/ o ispravnom postupanju i 3/ o ispravnoj ishrani.

Ad 1/ Neke najčešće upotrebljavane riječi /smrt, pakao, ljubav, bog itd/ neprestano stvaraju atmosferu nerazumijevanja, jer se redovno ne shvaća njihov pravi smisao.

Ad 2/ Gdje god se pojavljuju u bilo kojoj formi strahote, vivisekcija, uživanje mesa, ubijanje iz športa itd./ tamo je i Nerazumijevanje.

Ad 3/ Tijelo treba da bude hranjeno čistom hranom, a ne takovom, koja stoji u ma kakovoj vezi smučenjem, bolima ili strahom.

B/ Razumijevanje kao duhovna spona između, rasa, naroda i konfesija. Teozofija uči, da je sav Život Jedno: On naime potiče iz istog izvora i razvija se istome cilju. Zbog toga postoji medjunarodna familija rasa, nacija i religija ili - bolje reći - veliko životno Bratstvo svijju rasa, naroda i religija. Zato, tko god znade razumjeti drugoga on se u ma kojoj rasnoj, nacionalnoj ili konfesionalnoj sredini osjeća kao kod kuće. Ko god spozna da živi u svijetu različitosti /koji karakterizira suvremeno doba/, a ipak je prožet osjećajima solidarnosti i jedinstva svega što živi, taj će na svakom mjestu zemljine kugle lako sklapati prijateljstva, naći sreću i omogućiti je drugima. Pravi smisao demokracije leži u idealnoj spoznaji, da se zajednički brže napreduje nego pojedinačno i odijeljeno, bez obzira da li se radi o pojedincu, konfesiji, naciji ili rasi. Viši pak rezoni demokratskog društvenog uredjenja podrazumijevaju propedeutički postulat, koji sastoji u takvom odgajanju pojedinaca ili kolektiva, da bi konačno sve moglo živjeti u Miru, Sreći i Napretku.

C/ Razumijevanje kao faktor ravnoteže. Razumijevanje stvara ravnotežu, a Nerazumijevanje je njezin nedostatak. Posvuda vidljivi nedostatak ravnoteže očituje se kod čovjeka u fizičkom, emocionalnom i duhovnom ekscesu. /Arundale/. Fizički eksces vidimo primjerice u športu, kad ovaj postane profesijom, Emocionalni eksces je, recimo, prodavanje fizičkog tijela i spolna prostitucija. Duhovni eksces pretstavljalo bi umalovažavanje misaone snage time, što je se upotrijebi u neplemenite svrhe/ na primjer uzdizanje nečeg materijalnog na račun duhovnoga/.

Sve je to tako i sa rasama, narodima i religijama. Nerazumijevanje, koje doduše - valja priznati - takodjer zauzima neko mjesto u velikom planu evolucije, mora držati ravnotežu sa Razumijevanjem. Božanska je osobina Razumijevanje u različitosti koja - kako rekosmo - postoji i koju ne treba iskorjenjivati.

P R O G R A M

I/XVIII/ REDOVNE GLAVNE GODIŠNJE SKUPŠTINE.

Subota, dne 28.IX.1946.:

U 18,30 sati plenarna sjednica vijeća uz muzičke točke.

1/Otvorenje
2/Primanje dnevnoga reda za glavnu godišnju Skupštinu i
3/Nevezani razgovori i prijedlozi.

Nedielja, dne 29.IX.1946.:

I.odnosno XVIII Redovna Glavna Godišnja Skupština zakazana je za 9,30 sati.Ne nadje li se u to vrijeme dovoljan broj članova,Skupština započinje u 10 sati bez obzira na broj prisutnih članova,sa slijedaćim dnevnim redom:

1/ Muzička točka
2/ Otvorenje Skupštine
3/ Pozdravni brzojavi Pretstavnicima Narodnih Vlasti i Središnjici u Adyar
4/ Prigodno predavanje
5/ Muzička točka
6/ Izbor zapisničara i ovjerača
7/ Izvještaji:
  a/ tajnika uključivši izvještaje Pročelnika Krugova
  b/ blagajnika
  c/ knjižničara
  d/ revizijskog odbora
  e/ časnog suda
8/ Razrješnica starom Akcionom Odboru
9/ Izbor novog Upravnog Odbora
  a/ Izbor kandidacionog odbora
  b/ Muzička točka
  c/ Biranje Generalnog Sekretara,Pretsjednika,Potpretsjednika,Tajnika i ostale Odbornike
10/ Rezolucija
11/ Prijedlozi i razno
12/ Završna riječ i muzička točka.- Slikanje.

U 16 sati domjenak članova uz muzičke točke.

Ova Glavna Godišnja Skupština vršit će se u znaku obnove Teozofskoga Društva i njegovog Rada.

Akcioni Odbor.

ne profesijom. Emocionalni eksces je, recimo, prodavanje fizičkog tijela i spolna prostitucija. Duhovni eksces pretstavljalo bi nepoštovanje misaone snage time, što je se upotrijebi u neplemenite svrhe /na pr, uzdizanje nečeg materijalnog na račun duhovnoga/.

Sve je to tako i sa rasama, narodima i religijama. Nerazumijevanje, koje ipak - valja priznati - takodjer zauzima neko mjesto u velikom planu evolucije, mora držati ravnotežu sa Razumijevanjem. Božanska je osobina Razumijevanje u različitosti, koja - kako rekosmo - postoji i koju ne treba iskorjenjivati.

D/Razumijevanje kao faktor sanacije. Kad bi bilo posvudašnjeg razumijevanja, ne bi bilo ni medjunarodnih kriza. Nema problema, zbog kojeg pati svijet, gdje se ne radi o Nerazumijevanju, a sve različite patnje i muke su manje ili više drastična upozorenja Prirode, da to Nerazumijevanje postoji i lako dovodi u tjesnac. Razumijevanje u vidu sanacije nastaje po filozofskom kriteriju, da u svakom zločincu ima nečeg svetačkoga, a u svakom svecu i nečeg zločinačkog....

E/Razumijevanje kao stvaralački faktor. Ako ustvrdimo, da Razumijevanje treba da bude stvaralačko, onda pod time mislimo, da ono mora efektivno pripomoći općem rješenju životnih pitanja i kolektivnim svrhama Života. Prema tome nije dovoljno, da pojedinac naprosto nastoji steći razumijevanje, već je potrebno, da ono uspješno posluži i njegovoj okolini. On dakle treba da razvija radijaciju Svjetla u pravcu triju velikih aspekata Života: Volje, Mudrosti i Djelatne ljubavi. Svjetlost Razumijevanja treba da obasja različita područja čovječje djelatnosti tako, da praktički dodju do izražaja sedam slijedećih načela: patriotizam bez mržnje, odgoj bez straha, religija bez netolerancije, industrija bez nepravde, umjetnost bez narušene ljepote, odmor bez sebičnosti, zdravlje bez patnja. Uzmimo primjerice područje industrije, gdje u pogledu odnosa izmedju radnika i poslodavaca treba stvoriti takvu situaciju, da trudbenikovo zaposlenje bude zdravo, časno i radosno, a odmor zajamčeno pravedan.

F/ Razumijevanje kao sredstvo uklanjanja nesreće. Rijetki su, koji imaju pravog razumijevanja za one, koji su tjelesno, emocionalno i duhovno nesretni. Razlog je tome taj, što njih najčešće promatramo s našeg subjektivnog gledišta i neuživljavamo se dovoljno ili uopće nikako u njihovu spoznajnu sferu. Nastojimo im dakle pomagati izvana umjesto iznutra. No pravo razumijevanje nastoj otkriti u životu nesretnika njegove ideale, a pored toga i mirno, gotovo nesvjesno mu pomoći tako, da se njegova nesreća pretvori u sreću. Ne bi dakle valjalo reći: "dopusti mi, da Ti kažem što bi trebao učiniti", već : " što misliš, ne bi li bilo najbolje da uzmeš u obzir sve okolnosti i donoseš odluku...?". Nesretnika valja svim raspoloživim sredstvima privesti onoj životnoj snazi, koja će mu omogućiti da opet nadje svoju sreću. Nema doista ništa ljepšega i uzvišenijega nego imati snagu suosjećati s drugim, biti s njime jedno u svim njegovim trenutcima slabosti, straha, tjeskoba i teškoća. Krščanska ideologija o čovjeku, koji je postao Bogom, plemenit je izražaj Božanskog Razumijevanja za djecu.

Vidimo dakle, da je razumijevanje sve i da sve ovisi o njemu. Što će ono biti pozitivnije, stvaralačkije i izgradjenije, to će i dublja biti spoznaja o potrebi mira i mirnog rješavanja medjunarodnog pitanja. Najagresivniji i najoholiji narodi su baš oni, koji se najmanje poznaju, a najpohlepnije i najnaduvenije su one rase, koje najmanje razumiju svoju vlastitu prirodu. Razumijevanje je Sjeme Mira, iz koga prirodni proces razvija Cvijet Sreće i Zadovoljstva!

....

Naša je Pretsjednica nedavno odložila od sebe svoj u posljednje vrijeme prilično trošni haljetak i preselila se iz skromne sobice Glavnog stana našega Društva u Vječnost, vrativši se zapravo tamo odakle je pred šesdesetak godina i došla. Sabrano, smireno i svjetlo je otišla pred lice svoga velikog učitelja, da mu položi račun o savršeno obavljenoj misiji u svome posljednjem životu, i danas, koji još možda za nekoje vrijeme ostajemo

na ovoj razini.Što čvršće poveže poveže sa ostalim svjetovima.Ne može biti nikakve sumnje ,da ta viša inteligencija,uz pomoć svoga preciznog motora Volje i Mudrosti nadčovječanskom snagom pripravlja svoju novu inkarnaciju već na slijedećoj stepenici evolucije.Ne isto tako ne može biti nikakve sumnje ,da ta viša inteligencija razvija titraje,koje osjeća ili će tek osjetiti mnogi od nas,koji je u njoj spoznao ono,što je stvarno i bila: potpun čovjek sa svim onim pripadnostima i atribucijama te Potpunosti......

Iznošenjem njezinih značajnih misli i pogleda u vezi sa problematikom,koja danas muči ovaj svijet milenijskog nerazumijevanja i nedostatne volje za definitivno napuštanje negativnih psihologija učinio sam potrebno,da ono,što sam od nje svojedobno saznao,ne ostane za uvijek poznato jedino meni. A isto tako sam ovom malom komemoracijom želio doprinijeti sa svoje strane lijepo započetom kultu njezine uspomene,istinski nezaboravne uspomene za sve nas. Jest,ona je gotovo od časa,kad sam započeo ovaj život,bila u mnogo čemu i mojim učiteljem.....

Dr. Dabiša Šišić.

....

Lizi u spomen.

Rado se odazivljem želji da napišem koju uspomenu iz života naše drage pokojne Lize,te se ujedno zahvaljujem jer je to znak,da me još uvijek smatrate svojim članom,iako sam sada daleko od Vas.

Ali tko će moći napisati sve uspomene i bezbrojne prilike,gdje je naša sestra Liza svojim pogledom,a često i bez riječi,znala pomoći,kad je netko teškim srcem došao k njoj.Olakšanje je bilo već i povjeriti joj se bez straha,da će netko nešto o tome saznati.I uvijek je našla pravu riječ za sve one,koji su ju tražili.Nisam samo ja to doživila,nego svi,koji su ju poznavali,ali uspomene takve vrsti ne mogu se napisati, kao što se ne može napisati ni uspomena na miomiris rijetkog svijeta.

U knjizi "Adyar",eine Stätte geistiger Höhenluft" nazvala ju je Luise Gutmann " dirljivo skromnom generalnom tajnicom Jugoslavije".Tko je nije poznavao sa te strane da je uvijek bila pripravna da se tiho povuče i da drugima pruži priliku ili koju korist ?

No drugo je pitanje,nismo li joj možda mi kojom zgodom i nehotice zadali bol,jer ju nismo mogli razumijeti u cijelosti.Meni se to jednom dosilo i želim to iznesti,iako je to bilo pred mnogo godina.

Došla sam jedno jutro ,kad je još gospodja Sofika pospremala prostorije.Liza je polijevala cvijeće,a gospodja Sofika pokazala mi je jedan lončić,u kojem se bujno razvilo nekoliko travki,tako da se od cvijeta nije moglo skoro ništa ni vidjeti,a kojega je Liza čas prije polijevala. S primjedbom,da taj drač ne spada tu medju cvijeće iščupala sam ga. Sjenka tuge preletjela je Lizinim licem i u tom času sam spoznala,da sam bila okrutna,možda ne toliko prema tom draču ,koliko prema Lizi,koja je uživala u razvitku tih travčica.

"Ne misliš li,da je i ovo moglo tu živjeti? " zapitala me je.Da li će se naći još koja druga takova duša,koja obujmlje svojom velikom ljubavlju sve,bilo to čovjek ili koji beskorisni drač ?

Jedna članica.